

gaardsjord, den anden Bondejord. Jeg haaber saaledes, det ærede Medlem efter disse Bemærkninger vil indrømme, at jeg ikke har gjort mig skyldig, som han formodede, i nogen Feiltagelse i saa Henseende.

J. M. Hansen: Dersom det Foredrag, vi nylig hørte af min ærede Nabo tilvenstre (Hindenburg), var blevet holdt for en juridisk Domstol, vilde vistnok Alle indrømme, at det var en ganske overordentlig brillant Replik, men jeg kan ikke give det det samme Vidnesbyrd, naar det er holdt for en lovgivende Forsamling, der ikke saaledes kan lade sig indpode ganske nye Ideer og nye Theorier, efterat man i en Meeneftaalder har sat sig ind i og gjort sig bekendt med den virkelige Tilstand. Den ærede Taler er ganske paa Viltspor; han er i en kolossal Uvidenhed om det Standpunkt, hvorpaa man staar ved denne Sags Behandling. Allerede det maa jo være et stærkt veifaldende Bevis paa den ærede Talers Ukyndighed i disse Forhold, at han, fordi en enkelt Professor har sagt noget fuldstændigt Falsk og Urigtigt, slutter sig dertil og anfører denne som en Autoritet. At det, der saaledes er anført, er fuldstændig falsk og urigtigt, behøver jo ikke at bevises, thi det vide vi jo Alle her. Vi maa huske, at den ærede Taler har havt mange Forgængere i denne Sal og i denne Sag, og der hører virkelig ikke lidt Mod til — jeg erkjender, at det ærede Medlem har vist dette Mod — at ville optage Traaden saaledes, som den tidligere har været fremsat fra den Side, thi den har været fremsat her af ganske anderledes dygtige Mænd, end han er, uagtet jeg fuldstændig erkjender hans store Dygtighed. Sagen er den, at det ærede Medlem fra første Færd af har stillet sig paa et aldeles urigtigt Standpunkt. Det ærede Medlem gaar ud fra, at Fæstegodsret staar i det samme Retsforhold overfor Staten som al anden Eiendom. Det ærede Medlem mente, at han kunde drage en aldeles usekularlig juridisk Slutning fra, hvad der vilde være Tilfældet, naar han anvendte sit Raisonnement paa andre Eiendomsforhold; men alt dette falder aldeles igjennem, naar han vil anvende det paa dette Eiendomsforhold;

thi dette er et fra de almindelige Eiendomsforhold i Landet fuldstændig forskjelligt Eiendomsforhold, hvorpaa disse almindelige Retsgrundsætninger derfor slet ikke kunne anvendes. Det ærede Medlem viste ogsaa, at han ikke rigtigt havde opfattet, hvorledes Flertallets Stilling var i denne Sag, naar han mente, at vi i sin Tid ikke havde været enige med Bang og Larsen om, at Jorden, naar dette Forhold hævedes, vilde gaa over til fri Benyttelse. Det er netop dette, vi vare enige med Bang og Larsen om; men disse vare igjen ogsaa enige med os om, at en saadan Frihed ikke kunde gives for Fæstegodsret, førend dette Forhold var ophørt, og der var iværksat en Afløsning imellem dem, som vi kalde Godsæiere, og dem, som vi kalde Bondestanden. Naar en saadan er givet, er der vist Ingen af os, der tænker paa at holde disse Jorder under andre Baand end dem, hvorunder Landets andre Jorder holdes; men saalænge det ikke er slet, vilde det, som Bang sagde, være en sfrigende Uretfærdighed mod Bondestanden, naar man uden videre vilde give Godsæierne den forsøgede Bærdi, som disse Fæstesteder vilde faa derved, at Fæstetvangen faldd bort. Dette er imidlertid et Forhold, som den ærede Taler slet ikke indlod sig paa, idet han mente, at det var et almindelig juridisk Eiendomsforhold, som der her var Tale om. Det ærede Medlem har dernæst fuldstændig forverlet og sammenblandet Fæstelovgivningen og Lovgivningen om Udstykning og Sammenlægning. Disse to Spørgsmaals Forskjellighed kan ikke staa saa uklar for det ærede Medlem, som han kom til at udtale sig derom, det er en Umulighed; men det ærede Medlem var uheldig i at stille dem fra hinanden, idet han slog dem sammen, som om det, han sagde om det Gne, passede paa dem begge, hvilket er fuldstændig urigtigt. Den ærede Taler kom til at sige om mig, at jeg ved Indbringelsen af mit Forslag ifjor havde sagt, at nu forled jeg Spørgsmaalet om Fæsternes Medieidomsret. Jeg beklager, at det ærede Medlem ikke har læst rigtig, hvad jeg sagde, thi dette har jeg aldrig sagt. Jeg sagde dengang, at jeg ingensinde havde stået paa Fæsternes Medieidomsret, og at jeg heller